

Körösvidék

Magellen keresztény politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Békéscsaba, II., Szent István-tér 18.
Telefon: 60; este és ünnepnap: 409.

Felelős szerkesztő:
MIGEND DEZSŐ

Ára hétköznap 14, vasárnap 20 fillér.
Előfiz.: 1/4 évre 9.80, 1 hónapra 3.40 P.
Postatakarékpénzt. csekkszáma: 34.141.

Befejeződött a szembenálló csapatok felvonulása Olaszországban

ZÜRICHI JELENTÉS SZERINT

KÜSZÖBÖN ÁLL A 7-IK AMERIKAI ÉS A 8-IK BRIT HADSEREG TÁMADÁSA

Kesslering felkészülten várja az angolszász offenzíva megindulását

Az 5. amerikai hadsereg Salerno vidékén erős tüzérségi és páncélos támogatással újból megkezdte a támadást — jelentik Eisenhower tábornok főhadiszállásáról. A jelentés szerint a támadás a német csapatok jobbszárnya ellen irányult. Súlyos harcok alakultak Salernótól közvetlenül északra, ahol a brit és amerikai gyalogság erős tüzérségi előkészület és a légierő bombázása után megtámadta a német zárővezetést. A szövetségesek nyilvánvalóan arra törekednek, hogy a pompeii-síkság felé áttörjenek és innen tovább juszanak Nápolyba. Az angolszász jelentés megjegyzi, hogy a német csapatok a legelkeseredettebben tartják állásaikat. Nápolyt — amerikai jelentések szerint az angolszász nehéztüzérség tűz alá vette. (Bud. Tud.)

Berlin, szeptember 22.

Az Interinf jelenti a salernói harcokról:

A szövetséges főparancsnokság a salernói térségben harcoló csapatait a legutóbbi napokban három hadosztállyal erősítette meg, úgyhogy ezidő szerint Salernónál összesen tíz hadosztály áll a németekkel szemben. Legutóbb a többi között a 82. amerikai, légi úton szállított hadosztályt és a 3. amerikai gyaloghadosztályt szállították Salerno térségébe. A kanadai hadosztályt legutóbb szintén Clark amerikai tábornok parancsnoksága alá helyezték és a hidfő amerikai szárnyához kapott beosztást. Mint jelentik, azon fáradoznak, hogy a nagy veszteségeket szenvedett hadosztályokat emberrel és hadianyaggal kiegészítsék, hogy újból harcra kész állapotba kerüljenek.

Nagyobb hadműveletekre vasárnap csak a salernói arcvonalszakaszon került sor, ahol a brit gépesített erők vasárnap kétszer előretörték észak felé, hogy szabaddá tegyék a Nápolyba vezető utat. Mindkét alkal-

ommal visszaverték őket kiinduló állásaikba.

Zürich, szeptember 22.

Ideérkezett jelentés szerint Olaszországban a szembenálló csapatok felvonulása befejeződött. A jelek arra vallanak — mondja a jelentés —, hogy a 7-ik amerikai és a 8-ik brit hadsereg általános offenzívája küszöbön áll.

A Salernótól északi irányba nyo-

muló amerikai csapatok Avellino felé közelednek. Ezeknek a csapatoknak az a szándékuk, hogy a Nápolyt védő német csapatokat észak felől közelítsék meg. A jelentés hangsúlyozza, hogy Kesslering felkészült a támadásra s megtette a szükséges intézkedéseket az offenzíva elhárítására. Ugyancsak Zürich jelenti, hogy az angolszász szövetségesek légi egységei szünet nélkül támadják az utakat és a vasútakat.

Légítámadás Velence ellen

Lisszabon, szeptember 22.

Kairóból érkező jelentés szerint az angolszász szövetségesek közelileti főhadiszállása közölte, hogy az angolszász légierő egységei bombatámadást intéztek Velence és Pescara ellen. Pescarában tüzek keletkeztek. Az angolszász jelentés szerint három

repülőgép nem tért vissza támaszpontjára.

Bern, szeptember 22.

Mint jelentik, az 5-ik amerikai hadsereg kötelékéi elfoglalták az Eboli körüli állásokat és Campagna helységet. Az amerikai csapatok a Sele folyó nyugati partján igyekeznek előrenyomulni.

Elkeseredett harc dúl Korzika szigetén

London, szeptember 22.

Az angol fővárosból jelentik, hogy Korzika szigetén igen elkeseredett harc dúl a németek és a francia rohamosztagok között.

Amsterdam, szeptember 22.

Mint jelentik, most már csaknem teljesen biztos, hogy a háromhatalmi értekezlet színhelye Moszkva lesz.

Rend és nyugalom van Északolaszországban

A rend és nyugalom egész Olaszországban ismét mindenütt biztosítva van. Az olasz csapatok lefegyverzése befejeződött s ahol kezdetben még ellenállás mutatkozott, minde-

nütt letörték, mint például Bozenben, Trientben, Veronában, Bolognában, Milánóban, Turinban.

A német parancsnokok felszólították az összes olasz tábornokokat,

tiszteket és katonákat, hogy jelentkezzenek a német véderőparancsnokságoknál. Turinban szombaton, Firenzében most hétfőn járt le a határidő. Az olasz katonáknak ugyanazt az ellátást és zsoldot ígérték, mint amilyent a német katonák kapnak. Mindennap egyre több olasz tiszt és legénység jelentkezik, hogy újból szolgálatba álljon s az utcákon már ismét láthatók fegyvert viselő olasz katonák.

Az olasz rendőrök is újból szolgálatba álltak.

Hatalmas mennyiségű fegyver és más hadianyag került az olasz raktárakban német kézre. Az a sok német gépesített csapat, amely az országos olasz útvonalon látható, legnagyobb részét olasz gépkocsikat használ.

A viszony a lakosság és a megszálló sereg között jó. Német részről mindent megtesznek, hogy megértessék az olasz néppel: a németek barátként jöttek az országba. Az első német intézkedés a nagyvárosok élelmiszerellátásának biztosítása volt. Turinban a katonai igazgatás becsátotta rendelkezésre az élelmiszer szállítók céljaira a gördülő anyagot és utasította a parasztokat, hogy tegyenek eleget továbbra is beszolgáltatási kötelezettségüknek. Ugyanakkor közhírré tették, hogy a megszálló csapatok Németországból kapják az ellátást.

Nincs finn békepuhatolódzás

— mondta Hull külügyminiszter

Helsinki, szept. 22.

A Helsingeni Sanomat stockholmi tudósítójának értesülése szerint Hull amerikai külügyminiszter a legutóbbi sajtóértekezleten tagadta, hogy tudomása lenne bármiféle finn békepuhatolódzásról.

Kállay miniszterelnök táviratban üdvözölte Herczeg Ferencet

Kállay Miklós miniszterelnök kedden az alábbi táviratot intézte Herczeg Ferenc titkos tanácsos, felsőházi taghoz:

„A magyar királyi kormány nevében szívvel jövő melegséggel üdvözölöm Nagyméltóságodat azon a napon, amelyen eredményekben oly gazdag munkás életének 80-ik életévét betölti. A magyar Bánát szülőföldének ihletett tolla nemzetünk nagy kincsét, a magyar irodalmat számtalan remekművel gyarapította és fennem hirdeti a magyar géniusz örökös teremtő erejét. Nagyméltóságodat, a magyar irodalom vezéralakját mindenkor az izzó magyarság, nemzeti történelmünk, létünk és magyar fajtánk rajongó szeretete hatotta át. Ezt sugározza minden műve, ezért fogadta szívébe minden írását falu és város egyaránt és ezért száll a mai napon a magyar nép szeretete és büszke nagyrabecsülése Nagyméltóságod felé. Az Isten áldása legyen továbbra is munkásságán.

Tözsdebizományosi átképzőtanfolyam a hadirokkantak részére

Az Értelmiségi Munkanélküliség Ügyeinek kormánybiztosa a jelen világháború hadirokkantjai részére tözsdebizományosi átképzőtanfolyamot szervezett.

A részletes feltételek és a pályázati hirdetmény egyébként a Budapesti Köziöny f. évi szeptember hó 7-én megjelent 20-1 számában van közzétéve.

A tanfolyamra 35 hallgató vehető fel s az november hó 2-án kezdődik, 7 hónapig tart és a hallgatók havi 150 pengő tanulmányi segélyt kapnak, s a nem budapesti hallgatók honvéd üdülőkben lesznek elhelyezve.

A pályázati feltételek a következők: Érettségi bizonyítvány, 24-40 közötti életkor, stb. Elsősorban a jelen világháború hadifogyatkozatai, illetőleg rokkantjai jönnek tekintetbe, illetve olyan személyek, akik elsővonalbeli szolgálatot teljesítettek és a szolgálat alatt magukat kitüntették, illetve megsebesültek.

A kérvényeket szeptember hó 30-ig kell beadni a kormánybiztoshoz. A részletes feltételek a városi hadigondozó tisztnei (Széchenyi-utca 2.) tudhatók meg.

Rendkívüli értekezletet tartott a japán kormány

Tokió, szeptember 22.

A japán kormány kedden délelőtt rendkívüli értekezletre ült össze. Az értekezlet este 7 óráig tartott tokiói idő szerint. Sajtójelentések szerint a kormány ezen az ülésen szigorú rendelkezéseket és változtatásokat rendelt el az országban, hogy ezáltal urrá legyen a mai komoly háborús helyzetben. A rendszabályokat szerdán este ismerteti részletesen a kormány tájékoztató hivatala. (MTI)

kezéseket és változtatásokat rendelt el az országban, hogy ezáltal urrá legyen a mai komoly háborús helyzetben. A rendszabályokat szerdán este ismerteti részletesen a kormány tájékoztató hivatala. (MTI)

Tovább folyik a balkáni partvidék megtisztítása

Zürich, szeptember 22.

Az egyik svéd jelentés szerint katonai körökben rámutatnak arra, hogy német részről tovább folyik a balkáni partvidék megtisztítása. Erős egységek érkeznek a Balkán-félsziget déli és keleti részeibe. Valamennyi nagy és kis görög hajót igénybevételek, hogy fokozzák a hadianyagszállítást a görög szigetekre és különösen Dodekanosz szigetére.

get déli és keleti részeibe. Valamennyi nagy és kis görög hajót igénybevételek, hogy fokozzák a hadianyagszállítást a görög szigetekre és különösen Dodekanosz szigetére.

Az elsők a honvédek, akik ránk vigyáznak

Dr Bencs Zoltán a repülőtéren és Vandhátton

Dr Bencs Zoltán országgyűlési képviselő kedden délután folytatta körútját a kerületben, dr Tóth István, dr Somogyi Miklós, Darida Károly, Boross Pál és Lakos György kíséretében.

A ragyogó napsütésben elinduló gépkocsit ezúttal a repülőtér felé futott először, mert dr Bencs Zoltán látni akarta azt a nagyszerű, eredményekben gazdag munkát, melyet a Békésvármegyei Repülő Egyesület végez a magyar repülésügy fejlesztése érdekében. Délután fél 5 órára érkezett meg dr Bencs Zoltán kíséretével a repülőtérre, ahol dr Máté Imre gyulai országgyűlési képviselő, Saguly József, a Békéscsabai MOVE Társadalmi és Sportegyesület népszerű elnöke, Kienitz Vilmos, a Repülőegyesület ügyvezető elnöke, Bayer Jenő, a repülésügy lelkes békéscsabai apostola, dr Elek László, a Repülőegyesület agilis titkára s a közelmúlt napokban megkezdődött új repülőbázis hallgatói fogadták.

A repülőtéren éppen akkor emelkedett a levegőbe a »Tücsök« vitorlázó repülőgép, melynek kormányánál dr Martinek Mátás ült. Bencs Zoltán dr és kísérete gyönyörködve szemlélte a karcsú gép magasbánszárnyalását, szép körözését, majd amikor a gép leszállt, hosszas, komoly beszélgetés indult a magyar repülésügyről. Bencs Zoltán dr megtekintette a vitéz Horthy Istvánról elnevezett hangárt, a kis akácosban álló repülőbázist s minden iránt a leg-

melegebb érdeklődést tenusította. A tábor hallgatói közben végezték a gyakorlatokat. Az országgyűlési képviselő igaz örömmel vette tudomásul, hogy Békés vármegye ifjai körében óriási az érdeklődés a sportrepülés iránt. Ezt bizonyítja az az örvendős tény is, hogy alig egy-két hete fejeződött be az első repülőbázis s máris új tábort kellett rendezni az érdeklődők nagy számára való tekintettel. A tizenhat-húsz éves ifjak mellett 30-40 éves meglelt férfiak is vannak itt a táborban. A repülés egyre jobban hódít, a tanulóifjúsággal együtt mérnökök, tanárok is vannak a repülőbázisban. Az eleven, lüktető élet a legszebb ígéret arra, hogy a »levegőbe magyar« célkitűzés megvalósul. A Repülőegyesület vezetősége előadta, hogy újabb egy hold földet szeretne bérbe venni a tehénlegeltető társulattól. Nagy szükség van erre a területre ahhoz, hogy nagyjelentőségű munkáját zavartalanul, fennakadás nélkül tudja folytatni. Az egyesület reméli is, hogy a tehénlegeltető társulat megérti a cél nagy nemzeti jelentőségét s készséggel teljesíti a Repülőegyesület kívánságát, hiszen valamennyiünknek érdekünk a sportrepülés fejlődése.

Sokáig időzött dr Bencs Zoltán a repülőtéren s amikor elbúcsúzott a Repülőegyesület vezetőségétől, a legteljesebb elismerését fejezte ki a látottak fölött s kijelentette, hogy készséggel támogatja munkájában a Békésvármegyei Repülőegyesületet.

A Vandhádi MÉP Olvasókörben

Lefelé hajlott már a nap az égen, amikor dr Bencs Zoltán és kísérete megérkezett a Vandhádi MÉP Olvasókörbe. Petrovsky S. György békéscsabai kiskapitány, mintatanácsos kapott otthont az Olvasókör, melyet nagy örömmel látogat a kör-

nyék dolgozó népe. Ilyenkor, kukoricatoréskor, a munka dandárja idején természetesen a munka frontján, a mezőn dolgozik minden épkézláb ember. Télen élnek az élet az Olvasókörben, most azonban érthetően csak vasárnap nyitnak be az itt élő

magyarok a kör helyiségébe, mert hétköznapokon a hajnaltól késő estig tartó nehéz munka után haza, pihenni tér a gazda, a cseléd, férfi és nő egyaránt. A kukoricatáblák közül jöttek azok a férfiak, asszonyok, legények és lányok is, akik egybegyűltek. Örömmel, szeretettel nyújtották a kemény munkától kergessé vált kezüket dr Bencs Zoltán felé, mert valamennyien érzik, nagy szükség van arra, hogy a világban dúló szörnyű vihar idején tájékozódjanak a helyzetről.

Bencs Zoltán dr itt nem mondott beszédet, a szívélyes beszélgetés formájában azonban a legteljesebben tájékoztatta a vandhátiakat a világpolitikai helyzetről, Magyarország magatartásáról, azokról a feladatokról, melyeket a történelmi idő ir elő számunkra s melyeket a MÉP békéscsabai szervezetében s Mezőmgyeren is ismertetett. Szavait komoly figyelemmel hallgatták a jelenvoltak, akiknek telfogását vitéz Viczián Mihály, az Olvasókör elnöke fejezte ki.

Tudjuk, hogy nehéz idöket élünk — mondta — s a mi kötelességünk az, hogy tartsuk a belső frontot. Tartjuk is és tartani is fogjuk. Mi, férfiak valamennyien tűzharcosok vagyunk. Az első világháborúban ott harcoltunk a frontokon. A háború után kivették a kezünkől a fegyvert. Atéltük a forradalmat, tudjuk, mit jelent a bolszevizmus s ezért azt akarjuk, hogy soha többé ne ismétlődhesen meg 1918. Nem is ismétlődik meg, mert mi készen állunk a legnagyobb szolgálatra is a nemzetért. Mi, akik végigharcoltuk az első világháborút, örömmel látjuk, hogy a kormány jelszava ez: első honvéd. Mi is azt mondjuk, első honvéd, az, aki ránk vigyáz, adjunk meg neki mindent, mert a honvédség erejétől függ a sorsunk.

Vitéz Viczián Mihály ezután fel-említette a vidék egyik legnagyobb kérdését, az öntözést.

A vandhátiak nagy örömmel és megnagyvással fogadták dr Bencs Zoltánnak és dr Tóth Istvánnak azt a felvilágosítást, hogy ha tömörülnek s csoportot alkotnak az ármentesítő társulat keretében, akkor teljesül a kívánságuk. Tóth István dr, majd Darida Károly szözlött ezután a vandhátiakhoz. Az összetartás, a kitartás, a vezetők iránti bizalom fontosságára mutattak rá. A baráti beszélgetés után vitéz Viczián Mihály mondott köszönetet a látogatásért dr Bencs Zoltánnak, aki azzal válaszolt, hogy a köszönet azokat a gazdákat és munkásokat illeti, akik lankadatlan erővel, a jobb jövőbe vetett hittel verejtékeznak a magyar földön a magyar élet örökkévalóságáért.

Dr Bencs Zoltán

csütörtökön este 7 órakor a MÁV Olvasókörbe látogat el. Az eleje járuló választókat pénteken délelőtt 11 órakor fogadja a Magyar Élet Párt Ferenc József-téri helyiségében.

A MÁV Sport Egyesület klubszolgát

keres. Cipészek vagy azok, kik már hasonló állásban voltak, előnyben. Jelentkezés a MÁV állomásfőnökhelyettesnél

— Adományozás. A Rokka leányleventescapata 20 pengőt adományozott a Vöröskereszt javára. Az adományért ezúton mond köszönetet a Vöröskereszt helyi elnöksége.

Darmol a legelterjedtebb és legrégibb csokoládés hashajtó. 35 éve milliók használják mert teljesen megbízható, ártalmatlan.

ÁRPÁD Filmszínház

Csütörtökön és pénteken

Vidám filmoperett:

A lázadó férj

Lizzi Waldmüller és Albert Matterstock

Előadások: hétköznap fél 6, fél 8, vasárnap fél 2, fél 4, fél 6, fél 8 órakor.

HÍREK

— Nyugalomba vonul a gyulai polgármester. Gyula város képviselőtestülete közgyűlést tartott. A közgyűlésen bejelentették, hogy dr. Varga Gyula, a város vármegyeszerte ismert, nagy szeretetű és közmegebecsülésnek örvendő polgármestere november 1-én nyugalomba vonul.

— Milyen anyag hiányzik a kertészkedéshez és ezt hogyan pótoljuk? Erről ír cikket a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkek között még a helyes gyümölcsfaféle pótlásáról, a zöldségtételek elraktározásának egészségügyéről, a rézgálic takarékos használatával kapcsolatos kísérletekről, a gyümölcsös időszerű teendőiről, a hernyófogó kötelek készítéséről, a hernyók mechanikai módon való irtásáról stb. A színes gyümölcsképek is közül két lapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, VI, Aréna út 84/c) egy alkalommal lapunkra való hivatkozással díjtalanul küld műtatványszámot.

— Egymázsás harcsát fogott ki a Tiszából. Csongrádról jelentik: Tóth István csongrádi téglaverő a holt Tisza partján egy nagy fekete tárgyat pillantott meg. Legnagyobb meglepetésére egy 2 méter hosszú és legalább 100 kilós harcsára ismert benne rá. Tóth a nála lévő fejszével többször fejbevégtá, majd gyermekei segítségével a halszára tette és hazavitte. Este hatalmas lakomát csaptak belőle és bár több mint 20 résztvevője volt, az óriási halnak még az ötödrésze sem fogyott el. A hatalmas harcsa az eddigi vélemény szerint egy kisebb halat üldözhetett a holt Tisza szélén, közben zátonyra juthatott és így esett a téglaverő zsákmányává.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

— Felakasztotta magát egy hajdúbüszörményi színész. Megdöbbentő öngyilkosság történt Hajdúbüszörmény városban. Derecskey Pálné sz. Hudy Piroška színésznő, aki férjével együtt Károlyi János társulatánál játszik és a társulatnak nem egy darabját vitte sikerre, lakásán felakasztotta magát és mire rátaláltak, már nem volt benne élet. Az öngyilkossággal kapcsolatban a rendőrség azonnal megindította a nyomozást. Derecskey Pálné még fellépett Szabó Samu darabjában, a „Májusi vihar”-ban, ahol egy haldokló asszony szerepét alakította drámaian. A darabban férje is szerepelt. A nyomozás során csak annyit sikerült megállapítani, hogy a színésznő féltékenységből követte el tettét.

— Eltörte a lábát. Súlyos sérüléssel szállították be kedden a mentők a közpórházba Bakó István 11 éves békéscsabai, Horthy Miklós út 42 szám alatt lakó tanuló. Bakó István játék közben oly szerencsétlenül esett el, hogy eltörte a jobb lábcsontját.

Szabályozták a saját hizlalású sertések levágását és felhasználását

A közellátásügyi miniszter körrendeletet intézett valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez, melylyel a saját hizlalású sertések levágását és felhasználását szabályozza. A körrendelet előírása szerint a hatnál kevesebb sertést hizlalók részére szóló vágási engedélyt minden esetben az a városi polgármester, vagy községi előjáróság adja ki, amelynek területén a sertésvágás történik. Saját hizlalású sertésből a háztartáshoz tartozó minden négy személy után egy vágást engedélyeznek. Ha a háztartáshoz tartozók száma nem osztható maradék nélkül négyvel, akkor a fennmaradó személyek részére további egy sertésre lehet vágási engedélyt kiadni. Viszont egy darab hizott sertés vágására azok a családok is engedélyt kaphatnak, melyekben a háztartáshoz tartozók száma nem éri el a négyet. A bentkosztos háztartási és gazdasági alkalmazottak és családok ebből a szempontból családtagokkal azonos tekintet alá esnek.

A sertésvágási engedélyek kiadása szempontjából saját hizlalású sertésnek azt kell tekinteni, melyet a hizlaló levágás előtt legalább hatvan napon keresztül maga hizlalt. A körrendelet megemlékezik arról is, hogy most már a háztartások birtokában tartható zsír mennyiségét nem szab-

ják meg. Ennélfogva a saját hizlalású sertést vágó háztartások a vágásból származó teljes zsírmennyiséget felhasználhatják. Az ilyen háztartások azonban a sertésvágástól számított egy éven belül hatósági zsirellátásban nem részesülnek. Érvényben maradnak azok a rendelkezések, melyek meghatározzák a levágható sertés nagyságát. Így a jövőben sem szabad 100 kilónál kisebb súlyú sertésre vágási engedélyt kiadni. Igazolt takarmányhiány, vagy kényszerű vágás következtében azonban levághatják a hizlakok az ilyen sertést is. Ha valaki saját hizlalású sertésből kitermelt fehérarut a vágás helyéről saját felhasználása céljából más község területére kívánja elszállítani, az csak abban az esetben kap szállítási igazolványt, ha a hatóság előtt sertésvágási engedélyt felmutatja. Változatlanul életben marad továbbá az a rendelkezés is, mely a sertést vágó háztartások részére természetbeni zsírbeszolgáltatási kötelezettséget ír elő.

A közellátásügyi miniszternek ez a körrendelete azt célozza, hogy a kettős zsirellátást a jövőben teljesen ki lehessen küszöbölni és a saját hizlalású sertést vágó háztartásokat a hatósági zsirellátásból ki lehessen rekeszteni.

Embermilliók összefogása Keletáziában

Idegtépő, pokoli zaj, fullasztó füst kíséri a mai háborút, amely döntően hozzájárul a világ képének megváltoztatásához. A távoli »Csendes« óceán vidékeit sem kímélte meg a belzebubi láрма. Az az esemény azonban, mely óriási területen, soha nem hallott embertömegek között megy végbe, mégis hangtalan és feltartóztatathatatlant: Nagy-Keletázsia létesítése és megerősítése.

Tozso japán miniszterelnök egy kiterjedt utazása alkalmával közvetlen képet alkothatott magának arról a mérhetetlen nagy területről, amely magában foglalja a Japán birodalmat, a vele szövetséges és kapcsolt területeket, sőt a közös jólét »szféráin« túl egész Nagy-Keletáziát a szó legteljesebb értelmében. Mi a jelentősége ennek a japán vezetés alatt összekovácsolódó térségnek és a rajta élő embermillióknak?

Tozso egy beszéde alkalmával hideg józansággal foglalta össze utazásának eredményét: Keletázsia közel egymilliárd lakosa ma egész erejét Anglia és az Egyesült Államok legyőzésére koncentrálja. Egymilliárd ember! A Föld lakosságának majdnem a fele egyesült nemcsak egy közös hadicél elérésére, hanem az eljövendő hosszú, tartós békeévek idején létrehozandó politikai, gazdasági óriás-szervezet megvalósítására. — Ilyen embertömegek összefogását még soha nem látta a világ. Bár az első világháborúban Németország ellenségei túlhaladták ezt a számot, sőt a tengelyellenes hatalmakhoz tartozók ma is közel járnak az egymilliárdhoz, de ez a szám nem egyéb, mint az összeadott hadüzeneteknek a megfelelő országok lakosaival való

szorzata, tekintet nélkül azok helyzetére és fel fogására.

A keletázsiai tömbbel éppen úgy nem hasonlítható össze az ilyen »könyvelés«, mint az európai szárazfölddel. Amíg a tengely hatalmi és terjeszkedési területe a legsűrűbben lakott térségben van, addig ellenségeik csupán a viszonylag gyéresebb lakosú földrészek fölött rendelkeznek, mint a két Amerika, Északázsia, Ausztrália. Hozzászámítják ugyan még a többszázmilliónyi hindut is, ezek azonban lelkileg nem tartoznak a szövetségesekhez.

Mindezeket tudva, mégis könnyen túlzásra gondolhatunk, annál is inkább, mivel nem áll módunkban ennek az összegnek országok szerint való ellenőrzése.

A milliárd magvát a Japán birodalom teszi. 75 millió ember él a tulajdonképpeni Japánban, a szigeteken: 33 millió Koreában, Formosában és az egyéb birodalmi területeken, összesen tehát 108 millió a Birodalomban. A Japánnal szorosan szövetkezett mandzsucsásárság legalább 46 milliót tesz ki. Nemzeti Kína határai és lakossága ugyan nem állapítható meg pontosan, embertömegeinek száma azonban Japánnal és Mandzsukuóval együtt legalább 400 milliónyi tömböt alkot. Ha Kínát teljesen megnyerik a keletázsiai gondolatnak, úgy ez az összeg majd kétszeresen 600 millióra rug. Ehhez számíthatjuk a Japántól elfoglalt, vele szövetséges és baráti államokat, azonkívül azokat az országokat, melyeket gazdaságilag érdekkörébe vont: a volt holland gyarmatbirodalmat, Burmát, a Maláj- és Fülöp-szigeteket, Thaiföldet, Indokínát — összesen mintegy 150 millió embert. Az an-

goloktól leigázott, de szabadságukat állandóan követelő 400 milliónyi hinduval a milliárdot jóval túlhaladtuk. Még ha a dolgok jelenlegi helyzetét vesszük is számításaink alapjául, vagyis Csungking-Kína lakosait az az ellenséghez számítjuk, megközelítőleg a milliárdot akkor is elérhetjük.

— **A napfoltok hatása.** A potsdami geofizikai intézet behatóan foglalkozik a napfoltok hatásának megfigyelésével. Mint ismeretes, a napfolt nem egyéb, mint a nap felszínén keletkező gázforgatag, amelynek hőmérséklete 1100 fokkal alacsonyabbak a 6000 fok hőmérsékletű napnál. Ezek a sötétebb foltok a napon néha szabad szemmel is felismerhetők. A kisebb napfoltok néha órákon belül eltűnnek, a nagyobbak azonban hónapokon át megfigyelhetők. A foltok látszólag keletről nyugatra húzódnak, amelyből a nap fordulására következtetnek. Egy ilyen fordulat kb. 27 napig tart. Nagyszámú napfoltok keletkezését körülbelül minden 11 évben figyelték meg. Az utolsó ilyen napfoltidőszak 1933–34. évben ért véget. 1933-ban a Nap 234 napon át napfoltmentes volt. 1936 óta azonban mindig észleltek kisebb foltokat, amelyek 1937-ben érték el a maximumot. A napfoltok az időjárásban is éreztetik hatásukat. Megállapították például, hogy a trópusokon néhány fokkal alacsonyabb a hőmérséklet és több az eső, ha a napfoltok nagyobb számban mutatkoznak. Ugyanígy megfigyelték, hogy a kiváló bortermő évek a napfoltmentes időszakokkal függnek össze.

* **Iskolai hír.** Az összes békéscsabai elemi iskolákban a beiratások szeptember 23, 24 és 25-én lesznek.

— **Bolgár rózsaujtóanyagok, mint vitaminforrások.** A felfedezés, hogy a bulgáriai fehér olajrózsák koncentrált C-vitamint tartalmaznak, arra indította a bolgár kormányt, hogy a Balkán-hegység déli lejtőjén folyó híres rózsatermesztést fokozza. A C-vitamin tartaloma feldolgozás folyamán csak bizonyos feltételek mellett marad meg egészében. Ezért kísérletezéseket kellett folytatni bizonyos szárítási eljárás kitalálására, amelynek felfedezője a szófiai mezőgazdasági kutatóintézet kémiai osztályának főnöke, Dimo Mileff. A megszártott gyümölcsöt megőrlik és a barnás lisztet tabletákba préselik. Ezzel az eljárással egy hektárnyi fehér rózsából 11–13 kg vitamint lehet nyerni. E felfedezésnek orvosi értékén kívül gazdasági jelentősége is van a bolgár olajtermelők számára. Ezideig minden évben nagy kulturterületeket kellett kirtani, mert az olaj elhelyezése visszaesett. A jövőre nézve a kormány nemcsak hogy megtiltotta a rózsaujtóanyagok csökkentését, hanem ellenkezőleg, az ültetők számára külön prémiumot tűzött ki. A rózsatermelés így nemcsak az eddigi területeken, hanem egész Bulgáriára kiterjedőleg új virágzás előtt áll.

— **Az ev. elemi iskolák igazgatósága közli,** hogy a pótbéiratások szeptember 23-, 24- és 25-én délelőtt 8 órától 12 óráig lesznek.

A „gabona-rablók” nyomában

Magyar honvédek biztosítják az ukrán nép békés, termelő munkáját

Ukrajna, augusztus végén. Hajnali öt órakor érkezett a parancs:

»Egy megerősített orvlövészbanda nyomul előre az erdővidéken, nyugati irányban, útközben falvakat rabol, termést és gabonát éget fel, a huszárszázad Ch. község északi oldalán vágjon a csoport elébe és azt semmisítse meg!«

Nekivörösödött képpel tűzött már a nap — égetően forró itt a nyár, napok óta felhőt sem láttunk, kéken és tisztán nyult felettünk el a végtelen égbolt. A barnatörzsű, rongyoskergű fenyők lustán ágaskodtak körülöttünk, az egyébként süppedő, iszapos talaj repedezettre száradt és a finom, aprószemű ukrán por, mint a porhanyós zápor, úgy verte képünket.

Hosszuranyult rozstáblák között ügettünk, néhol még künn álltak a megroggyant keresztetek, de a legtöbb földhasábon csak a megsárgult tarló feküdt, a húsos rozskévékből már kiverték a magot: a békés, termelő ukrán munka gyümölcsét. Kítúnó termés volt az idén is: a munkás ukránparasztok, a magyar megszállócsapatok biztosítása mellett nyugodtan hasították és vetették be a földeket és aratták le a dúsan termelt rozstáblákat, búzaföldeket, árpa- és lenvetéseket.

Ukrajna határán páncélos- és repülőcsaták dühörogtek, itt az ukrán földek közé szórt erdőben és nádasokban meg a Moszkvából irányított orvlövészbandák garázdálkodtak, de a felszabadított ukrán nép mítsem törődve mindezzel, feküdt neki a saját földjén a saját termésének. Most nem álltak mögöttük a kolhoszok biztosai, nem dolgoztatják őket, mint az állatokat, a mindennapi sovány és fukar kosztért csupán, hanem tudják, hogy a maguk hasznát szolgálják.

Es végre az ukrán paraszti jókedvvel és igyekezettel dolgozott, a magyar megszállóerők támogatása és biztosítása mellett. Mert a magyar fegyver állt őrt az ukrán munka fölött. Az elszaporodott és mindig növekvő orvlövészbandák központi irányítás mellett igyekeztek szabotázst szítani, ahol nem tudtak rombolni, felperzselni mindent, ami felégethető, megzavarni a békés termelés rendjét és nyomort és éhséget zúdítani a bolsevizmus alól felszabadított Ukrajnára.

Moszkvában jól tudják, hogy Ukrajna nem áhitozza vissza a szovjeturalmat és bármit is hoz rájuk az idők sodra, minden szabad és munkás napjuk erősíti és izmosítja bennük a függetlenség vágyát és gondolatát. Ezért használtak fel minden alkalmat arra, hogy szervezett orvlövészbandákkal nyomorítsák továbbra is Ukrajna népét. De a magyar katona őrt állt, hatalmas területeket biztosított, közlekedési vonalakat erősített meg, hogy folyjon a munka és teremhessen a dús, húsos, termékeny ukrán föld.

Es feltűnő volt az idej nyáron, hogy az orvlövészek békén hagyták a termést. Természetesen pillanatig sem vezetett félre senkit ez a »trükk«, ahogy az ukránok nevezték ezt a moszkvai taktikát. Utóbb kiderült: teljesen igazuk volt. Moszkva trükkhöz folyamodott, de elszámította magát. Mint az elfogott orvlövés-

szek vallomásából kiderült, a megindult nyári offenzívát olyan eredményesnek gondolták, hogy arra számítottak, mire a gabonaérés ideje bekövetkezik, már Ukrajnában lesznek és ők aratják le az idej termést.

Es hiába dolgozott volna az ukrán paraszti munkájának gyümölcsét megint elvitték volna a kolhoszok, a népbiztosok, meg a kitéhezett bolsi haderő és következett volna a nyomor, meg a téli éhség.

De a német véderő felmorzsolta a tömeges szovjet áttörökísérleteket, a moszkvai »álm« csak álm maradt. Ukrajna learatott, betakarította a termést, a kövér búza, meg rozsszemek, de a többi vetemény is már zsákokba tömve állanak a raktárakban, a szobák legfélétebb zugában és az asztalon van már a friss kenyér.

Es »amit még lehet, elpusztítani« jelszóval indultak meg az orvlövészgarázdálkodások Ukrajnában. Felperzselni a még el nem esépell termést, kifosztani a falvakat, elrabolni, amit lehet, vagy felégetni. A fenyegetett s rettegő lakosság tömegesen fordult a magyar csapatokhoz védelemért.

Es a magyar katona őrt állt.

Egy ilyen »gabona-rabló« banda-csoport ártalmatlannátételére indultunk most is. Egy huszárszázaddal. Egésznapos út után értük el Ch. községet. Itt kellett elébe venni a nyugatra vonuló csoportnak és megsemmisíteni. Már szürkült és a sűrű, sötét orosz este kezdett ráülni a falura, amikor a század nyugatra széles félkörívben lezárta a községet. Két puskásraj a falu keleti szegélyén ásta be magát. Az ő feladatuk volt a faluba az éj leple alatt beszivárgó orvlövészeket behajtani a felállított gyűrűbe.

Bíjfel körül járhatott már — meleg és fülledt volt az éjszaka —, amikor az előreküldött felderítőjárőrök jelentették az orvlövészek érkezését. Kocsikkal jöttek. A nagy esendben a zörgést is hallottuk. Most már csak a keleti szegélyre állított géppuskák megszólalását vártuk, hogy azután kezdődjön el a tánc.

Nem sokáig kellett várni. Kezdődött a tánc és hajnalig tartott. Az orvlövészek vakmerően védekeztek, de a széles gyűrűből nem tudtak kitörni. Tizenkét halottjuk lett. Tizenöt orvlövész fogságba került. Öt kocsit zsákmányoltunk, megrakva gabonával és lábasjóságokkal. A »gabona-rabló« csoportot, amely napok óta garázdálkodott a környéken, elkapták a magyar huszárok.

Még aznap a zsákmányolt több mázsa gabonát szétosztották a kifosztott lakosság között.

Szabó Sándor zls.

— **Automobil — jégből.** Ismeretes, hogy az áramvonal a modern autómobilgyártás előfeltétele. Eddig apró bádögök, később papírmassából készült modellekkel kísérleteztek ki a legalkalmasabb formát a szélcsatornáknak. Legújabbban jégből készítették el (egyszerűen kiöntik a tervezett modelleket) a kísérleti mintákat, amit azután csakúgy a szélcsatornába bocsátanak és a kívánt gyorsasággal mozgatják előre. Eltelttében azonban az eddig használt hideg levegővel, most meleg levegőt bocsátanak be és az előírt gyorsasággal rohanó jégmodell minden felesleges élét és az áramvonalat zavaró részét egyszerűen leolvasztja rohanás közben a szél.

Visszavontak 63 zsidó gyógyszerítári jogosítványt

Most tették közzé a belügyminiszter leiratát, amely az 1944 május 4 én megvont zsidó gyógyszerítári jogosítványok és engedélyeseinek névsorát hozza nyilvánosságra. Azok a gyógyszerészek, akiknek engedélye jövőre megszűnik, nyilatkoznak, hogy gyógyszerítárukat át kívánják ruházni valakire, vagy sem.

Amennyiben ilyen értelemben valamelyiktől nem érkeznek be az illetékes hatóságokhoz kérvény, úgy az illető gyógyszerítári a belügyminiszter országos pályázatát fog hirdetni

Tőzsde

1943. szept. 22-i békéscsabai álistárak: **terményárak:**

Borjú	210-240	Búza	47-
Marha	140-220	Árpa	36-
Juh	150	Zab	40-
Bizsértés	257-290	Szem teng.	28-10
Szv. kg 260-430		Csév.	20-80
Vál malac drb 86 f		Korpa	24-
Hízott liba	480	Bab	77-00-85 0.
ruca	470	Köles	40-00
Csirke	440	Tökmag	65-00
Tyúk	360	Luc. mag	580-
Pulyka	420	Széna réti	14-00
Gyöngytyúk	440	Luc.	17-00
Tojás kg-ja	420	Szalma al.	6-00
db-ja 21-22		tak.	7-00

Apróhirdetések

Hirdetéseket déli 12 óráig vesz fel a kiadóhivat. **1. Apróhirdetési díj** a feladáskor **készpénzben fizetendő.** **Cím a kiadóban** lévő hirdetésekre vide kiadónak csak választékosan ellenében válaszolhatunk. Jelzés levelek leadásakor a kiadóhivatásban 30 fillér bélyeggel fizetendő.

Elveszett tegnap délután 6-7 óra között, a járásbiztonságról a furdög fehér borítékban két igazolvány. Beesületes megtaláló vigye a kiadóhivatáiba, hol jutalmat kap.

Fiatall festődei munkát felvesz Sfaricskay, Garay utca 23

Élcseré nem központban levő, 1 szobás szép lakásomat egy 2 szobás, esetleg 1 szobás nagyobb lakásért. Cím a kiadóban.

Parasztlány szakácsnő azonnal beléphet Csató kertészethez, Gerla, Kögyes 9.

Sopronon 25 kishold haszonbérbe kiadó. Bővebbet Zsilinszky utca 7 Ugyanott egy konyha, kamra kiadó, esetleg takarításért, vagy butorozva.

Kovácssegédet azonnali belépésre keresek, vagy esetleg mestert, aki műhelyemet kibérelné. Özv. Ruch Mihályné, Mezőberény.

Hecsedillekvár előjegyezhető. Ferenc József tér 8., emelet.

Négy középiskolát végzett fiút, vagy leányt tanulónak alkalmaznék. Mokok kereskedő.

MAVAUT autóbuszmenetrend

Ervényes 1943 augusztus 7-től.

Békéscsaba—Mezőberény—Köröstarcsa									
x	x	ind.	Békéscsaba MAV p. u.	érk.	x	x	x	x	x
5.55	12.40	ind.	Békéscsaba Csaba-szálló	érk.	8.40	19.15			
6.18	13.03	ind.	Békés városháza	ind.	8.18	18.53			
6.45	13.30	ind.	Mezőberény község.	ind.	7.53	18.28			
7.02	13.47	érk.	Köröstarcsa posta	ind.	7.33	18.08			
Füzesgyarmat—Szeghalom—Mezőberény p. u.									
x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
5.00	—	—	i. Füzesgyarmat közsh. é.	—	—	—	—	—	17.50
5.30	—	—	i. Szeghalom Templom-t. é.	8.01	—	—	—	—	17.20
6.02	—	—	i. Körösladány község.	i.	7.29	—	—	—	15.29
6.28	7.33	13.55	i. Köröstarcsa posta	i.	7.05	7.30	13.47	15.05	
6.45	7.50	14.12	é. Mezőberény község.	i.	6.45	7.13	13.30	14.45	
6.50	—	14.18	é. Mezőberény p. u.	i.	—	7.07	—	14.35	
Békéscsaba—Szeghalom									
x	ind.	Békéscsaba MAV p. u.	érk.	x					
5.55	ind.	Békéscsaba Csaba-szálló	érk.	19.15					
6.18	ind.	Békés városháza	ind.	18.53					
6.45	ind.	Mezőberény község.	ind.	18.28					
7.05	ind.	Köröstarcsa posta	ind.	18.08					
7.29	ind.	Körösladány község.	ind.	17.42					
7.51	érk.	Szeghalom p. u.	ind.	17.19					
8.03	érk.	Szeghalom Piac-tér	ind.	17.05					
Szeghalom—Berettyóújfalu									
—	c	d	ind.	Szeghalom p. u.	érk.	—	—	—	17.13
4.25	—	—	ind.	Szeghalom Templom-tér	érk.	—	—	—	17.05
4.48	—	—	ind.	Csökmő posta	ind.	—	—	—	16.42
5.13	7.43	12.58	ind.	Darvas posta	ind.	7.32	12.47	13.22	
5.35	8.05	13.20	ind.	Zsáka posta	ind.	7.13	12.28	15.58	
5.43	8.13	13.28	ind.	Furta posta	ind.	7.05	12.20	15.50	
6.04	8.34	13.49	ind.	Berettyószentmárton	ind.	6.41	11.56	15.26	
6.10	8.40	13.55	érk.	Berettyóújfalu p. u.	ind.	6.35	11.50	15.20	
6.15	8.45	14.00	érk.	Berettyóújfalu község.	ind.	6.30	11.45	15.10	
Békéscsaba—Szarvas									
g	ind.	Békéscsaba MAV p. u.	érk.	g					
13.55	ind.	Békéscsaba Csaba-szálló	érk.	10.03					
14.05	ind.	Kondoros község.	ind.	8.58					
15.06	ind.	Szarvas Árpád-szálló	ind.	7.45					
16.15	érk.								

Figyelmeztetés: x = csak hétköznap közlekedik; c = Berettyóújfalu és Zsáka között csak hétköznap, Zsáka és Darvas között csak hétköznapra eső hétfőn és csütörtökön közlekedik; d = Zsáka és Darvas között csak hétfőn és csütörtökön közlekedik; g = hétköznapra eső hétfőn, szerdán és szombaton közlekedik.

Felvilágosítások a MAVAUT Főnökségénél, B-csaba, II., Kazinczy-u. 1-3. Telefon: 233.